

SENMANARI POPULAR, HUMORISTICH Y LITERARI

DONARÁ UNA LLISSÓ CADA DISSAPTE

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ

Carrer de Fontanella, núm. 5, entressol, 1.ª; Barcelona.

Número solt 5 céntims. -- Atrassats 10 céntims.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Barcelona: semestre, 2 ps. un any, 3 ps. — Fora: semestre, 2'50 ps. un any, 4 ps

¡:BON VENT!:

— ¡Arri allá, trasto! Donya Sinceritat no hi cab entre nosaltres. ¡No faltaba sino que aquesta dona 's volgués posar las calsas..... municipals....!

NO TÉ RES DE LLEIG

Y quien dijere lo contrario, miente.

Que hi ha alguna part del clero, y sobretot del clero impropriament anomenat clero alt, qu'està al costat de las institucions y del govern silvelo-polarviejista, es un fet que no pot negar ningú, perque á la vista está de tothom.

Lo que á nosaltres ens causa estranyesa es que hi hagin carlins que no se 'n sápigán avenir y que fins mirin ab mals ulls una cosa que es molt natural y del tot ajustada á las prácticas comunment usadas en nostra terra.

¿No passa molt sovint que, després d'haver un home sigut un viciós tota sa vida y d'estar allunyat per complet de las prácticas relligiosas y fins d'haver fet befa y menyspreu de Deu, y de sa Iglesia, y dels seus ministres, al arribar á las portas de la mort, demana l'assistencia d'un sacerdot pera arreglar ab ell los comptes, avants d'arregla'ls directament ab Deu?

¿Y qué deu fer lo sacerdot sino anar á corre-cuyta pera posarse al costat del malalt pera exercir ab ell sa missió, prodigantli ensemps los saludables consols de la religió cristiana y ajudantlo á bé morir en los darrers instants de sa mortal vida?

Donchs aixó mateix es lo que está passant, en los actuals moments històrics, entre las institucions y part del clero.

* *

Lo règimen corromput y corruptor que de tan mala manera ens té aclaparats, está á punt d'anarse'n al in pace.

Las institucions trovan que 'ls van minvant las forsas y que cada día se 'ls fa més impossible la vida. Ellas coneixen que las proféticas paraulas del gran Aparisi, que deya "esto se va; todo esto se va" no tardarán gaire á tenir compliment exacte. Ellas, en fi, tenen vist que 'l rellotje de la Providencia está á punt de marcar l'hora fatal y terrible pels partits politichs y per l'actual sistema.

En vista de semblant quadro, no han pogut menos de reconeixe que sa situació no pot ser més apurada (y consti que es apurada no sols per donas y criaturas, sino hasta pels homes grans), per lo qual no es estrany que s'hagin alarmat en gran manera y que, imitant á las personas que á l'hora de la mort s'arrepenteixen, hagin fet acudir á tot arreu, á Roma, á Toledo, á Valladolid, etc., pera que 'ls donguin benediccions y 'ls apliquin indulgencias, y no las desamparin en moments de tanta pena y de tant grans angustias.

¿Qué devían fer, donchs, los sacerdots y bisbes, sino acudir al punt que ab tanta insistencia 'ls demanavan, pera prestar sos serveys á tots los que estessin necessitats d'ells?

Molt bé fa, per consegüent, el cardenal Sancha d'abandonar tot sovint son repós de Toledo y trasladar-se á Madrid á visitar el palau de la plassa d'Orient.

Aixó l'acredita d'home laboriós, diligent, incansable y molt amant del bé del próxim.

Además (com si 'ls títuls precedents fossin poca cosa) es de saber que sa Eminencia s'ha acreditat de ser molt previsor y fins (perque res hi falti) de ser un gran higienista.

Y la rahó es perque ell veu que tot aixó no té cura, y com que á horas d'are está ja tant descompost y corromput que fins pot ressentirsen l'higiene pública, aixó ha fet que hagi aconsellat al clero que 's posi al costat de las institucions, á fi y efecte de qu'estigui ben aprop d'ellas, pera que tant bon punt hagi fet aixó l'últim badall, estigui en disposició de comensar á cantarli 'l gori gori y acompanyarho al canyet ben depressa.

D'aquesta manera no 's perdrá miserablement lo temps, ni 'n valdrá menos l'higiene pública.

De modo que 'l Cardenal ha fet un semblant com un previsor vehí de prop de casa que, tot dihent que "feyna feta no té destorb", avisá que fessin la caixa per la seva dona quan encara lluytava ab las ansias de sa mortal agonía.

* *

Per més qu'es una cosa que vé molt costa amunt, creyem que no hi haurá ningú que no s'hagi convenut de que las apreciacions qu'acabem de fer sobre lo qu'está passant entre part del clero y las institucions son extricte, rigurosa y matemáticamente ajustadas á la veritat més verdadera.

Lo que podem fer, donchs, es pensar piadosament

que l'actitut d'aquest clero de qui tant hem parlat no es deguda á miras particulars, ni á sentiments egoistas, ni á desmesuradas ambicions, ni á desordenats desitjos, ni, en una paraula, á sed d'honors, dignitats, canongias y prebendas; sino que obeheix (segons hem explicat) á sanas y laudables intencions y á fins desinteressats y rectes.

Per consegüent, rahó tenim de repetir lo que hem indicat al principi; aixó es, que 'l modo d'obrar de significadas personas eclesiásticas no té res de lleig, ni de particular, ni de censurable, per més que altra cosa sembli.

¿S'estranya, després de tot, algú d'aquesta afirmació? Donchs sápigá que no té rahó de ser la seva estranyesa, perque es alló que diuen:

"Cosas veredes, el Cid,
que farán fablar las piedras."

Are mateix, per exemple, no 'n fora gens d'estrany que 'l día menos pensat engiponés el cardenal Sancha uns nous *Consejos á los carlistas*, recomenant que posem nostras forsas al servey de las institucions.

Pro 'l día que aixó tingui efecte, creguéu que tindré una alegría d'aquellas...

Perque si el Cardenal demana 'l concurs de las forsas carlistas, no pot ser pas per altra cosa que per emplearlas en algún servey funerari.

Com, posem per cas, pera cavar una gran fossa y enterrarhi després ben fondos al funest sistema que 'ns regeix y á la desastrosa política que 'ns governa.

Sápigá, donchs, lo Cardenal, que nostras forsas están á disposició de las institucions... sempre que 's tracti de prestar lo servey que are comentavam.

Y consti també que aquesta fora una obra que la faríam ab molt gust, no sols perque aixís treuríam de sobre la capa de la terra una de las més grans plagas que hi han caygut desde que 'l mon es mon, sino també perque sabém que aixó d'enterrar als morts es una de las set obras de misericordia.

LO DEIXEBLE DE MANRESA.

CARTAS DESCLOSAS

De Joan á Pere

V y última.

Estimat Sr. Pere: Ja veig que, tant á vosté com á mí, ens guía 'l mateix desitj, pero no 'ns avenim en els medis de satisfacerlo. Vosté ho espera tot, ó gran part, de las elecciones, y á mí 'm sembla que son un camí molt tort pera arribar al fi.

A Guipúzcoa, per exemple, s' han unit carlistas y nocedalistas per combatre al Govern, y han sortit victoriosos.—¿Veú—'m dirá vosté—com unintse de veritat els catòlichs, sortiríam ab la nostra?—Pero, jo li diré, Sr. Pere, que 'l govern, si á tot arreu hagués vist la mateixa oposició, no li hauríam pas fregida. Hauría acudit á la coacció, á la amenssa, hauría empresonat als alcaldes, y á tothom, puig qui disposa de la forsa te grans ventatjes, y 'l govern hauría sortit ab la seva, vulgas ó no. Aixó no es nou, ho veyem cada día.

Y diu vosté.—¿Tindría 'l govern prous guardiacivils pera enviarne una parella á cada poble? Ni 'ls tindría, ni 'ls inviaría si 'ls tingués, ni 'ls pobles que tenen conciencia de son deber y dignitat s' entimidarian per ells. En quant als cacichs, quan no queda altre medi, hi haurá sempre 'l de menjarse 'ls ab arrós.

Pero, home de Deu, ¿per qué no podem menjant-sels desde ara, sens esperar á que 'ns acabin de fastidiar? ¿No veu com vosté mateix acaba por lo que jo comenso? ¿Perque no 'ns unim los catòlichs y ho tirém tot riu avall?

Si vosté espera morigerar lo poble, ja pot esperar sentat, puig per las trassas, ja ho veu prou vosté per desgracia. Cada día es pitjor, y fins temo que en lo remat del Senyor hi entra ja el bronch, qu' es enfermetat molt contagiosa y que deixarà tarats als que avuy, per la gracia de Deu, se conservan immaculats.

Lo que jo no comprench, es com diu vosté que no sab quin be reportaren la Relligió y la Patria en la passada guerra. La tranquilitat ab que 's passeija el clero pe 'ls carrers de Barcelona y altres capitals, li dirá ben clar que no en vá escrigué Lleó XIII á Carlos VII, que podia tenir com á gran honor lo haber defensat la Relligió en los camps de batalla.

No soch jo partidari de la guerra, sino en cassos extrems. Pero entench que aquells personatjes que vosté cita y que s' expressaren ab aquells termes, no debían ser bons carlistas, aixó es, bons cristians. Los bons catòlichs, ni en la pau, ni en la guerra 's pervertexen.

Jo no vull que 'l clero, ni 'ls Bisbes, s' entusiasmin

per nosaltres ni per nostras ideas: lo que vull es que no 'ns fassin la contra sisquera per agraument; ja tenen prou feyna en morigerar lo país y encara no 's surten ab la seva. Que fassin bons cristians, que la forsa de la llógica 'ls farà carlistas.

Es clar que hi haurá algún carlista ala-trencat, que necessitará una gran dossis de regeneració, pero ¿es aixó estrany? ¿Quina es la clase social que no 'n necessita en menor ó major escala? Precisament aquets días la premsa de Madrid está movent un fenomenal xibarrí ab motiu de un fet escandalós en que 'l protagonista es un sacerdot. Y la premsa ministerial, aqueixa premsa al servey del govern regeneratiu y cristiá de llautó que 'ns governa, en son odi cervical al carlisme, treu punta del fet criminal en qüestió y procura atenuar la falta, exclamant: "Aqueix sacerdot indigne havia anat ab los carlins durant la passada guerra." Com volguent dir: No son extranyes fets d' aquesta naturalesa tractantse de carlins.

Pero el *Correo Español*, replica á la maliciosa especie ab las següents paraulas, en justa defensa:

—No sabém si aqueix sacerdot fou ó no carlista; lo que sí sabém, perque la premsa ministerial ens ho diu, que quan fou home de honor, era carlista; y ara quan ha perdut l' honor, era capellá d' honor de *Donya Cristina*.

Deixemho correr, donchs, Sr. Pere. El temps vindrá á donar á un ó altre la rahó. Vostés segueixin morigerant el poble, que per altra part, es obra molt agradable á Deu, y si no 'n reporta gran benefici la Patria, be 'n rebrá l' individuo que ho intenthi ab recte intenció.

Pero 'm sembla (Deu vulgui que m' equivoqui) que la revolució no 'ls deixarà acabar la tasca.

Se sent un malestar general que ningú s' explica, tothom de sentit comú preveu tristos y próxims aconteixements, y una carta d' un ilustrat sacerdot que tinch á la vista diu, parlan me de lo que s' ha dit á Roma ab motiu de las negociacions qu' han mediat entre 'l Vaticá y Madrid pera nombrar Bisbe en Barcelona: "S' acostan días de proba pera la Iglesia y l' Episcopat espanyols..."

¿Qué succehirá? Deu ho sab.

Disposi de son amich y affin. servidor Q. B. S. M.

JOAN.

LO JARDÍ D' ESPANYA

Era un jardí nostra Espanya,
era un jardí sense flors;
sols l' herbám en éll crexia,
sols l' herbám y rosers borts.
¿Quí podia conreuharlo
perque prompte ne fes goig?

Un jardiner que sentia
per la Patria ardent amor,
agafant llossadas eynas
va segant los escardots;
poda y sega cada día,
arrenca tot lo qu' es bort
y posanthi terra nova
va plantant roserets bons;
posa també clavellinas,
floreas de tots colors
y ab paciencia va regantlo
ab aygua fresca d' un pou.

Planta y rega cada día,
mes las plantas creixen poch;
las que son un xich crescudas
mitx marcits tenen los brots
y no 's veu ni una poncella
després d' un any de suhors.
¿Qué pot ferho? se pregunta
lo jardiné ab desconhort,
¿no es prou bona aqueixa terra?
¿no es bona l' aygua del pou?
¿no arranco sovint l' herbatje,
lo dolent, no ho he tret tot?...

Lo jardí de nostra terra
no 'n vol pas d' aygua del pou,
ha d' esser per tenir vida
regat ab sanch cada jorn.
Així 'l jardiner va ferho;
gota á gota y dolls á dolls
va regar molts anys la terra
y aixís prengué gran saho.
Contra 'ls moros y francesos
va enjegar nostres lleons
que lluytant al nom de Patria
venceren sempre per tot
y ab orgull ne passejaren
llorejat nostre penó.

Los rosers y clavellinas
¡si tragueren prompte flors!
Lo jardí de nostra Espanya
ne fou lo millor del mon

y l' envejaren ben prompte totas las altres nacions....

Han passat días y días, han passat anys y altre cop lo flayrós jardí d' Espanya va perdente sas olors, van morintse las floretas, per tot surten escardots y si ab bona sanchi no 's rega, si no 's sega tot lo bort, ¡pobre jardí, pobre Espanya! ni las plantas farán flors, ni veurás en ta corona com hi veyas, brims de llor. Si 'l jardiner va morir-se be n' hi ha un altre de tan bo qu' en son cor grabat hi porta lo teu nom ab lletres d' or. Per regar ton jardí, Espanya, per donarte gloria y nom fins ab plaher donaría la noble sanchi de son cos. Cridal, donchs, aymada Patria, si es que gloria encara vols, si es qu' estimas ta corona y vols veurer ton penó flamejant de serra en serra fént enveja á las nacions y que sigui com ans era respectat per tot lo mon.

FLOR DE SANCH.

LA ENHORABONA, REPUBLICANS

Vos la dono de cor y de freixura, perque veig que potsar tindreu rahó quan diheu que la corrent de las ideas novas no es capás de deturarla cap resclosa feta de boinas y de barretinetas de capellá. Pot més la corrent que tots aquets trastots de l' antigor. Pas á las ideas llampantas d' aquest sigle, que volen treure la llana del clatell. Pas als que volen, encara que sembli estrany, que la cosa duri. ¿Qu' és aixó del carlisme sino una idea més rancia que la cansalada de tres anys? ¿Ahónt s' es vist que aquestos *carcundas* vulguin alterar l' ordre, anant contra d' un govern que cau de massa bó, apressurantse á apuntalarlo pera que no se 'n acabi d' anar á terra, una crossa que ha fet més ressó que la campana de Toledo? ¿Que no ho veuhem que volent l' ordre, també fan *alterar* als que van á cavall?

Tenen por que no caygui aquest arbre tant dolent del be y del mal, que 'ls ha fet casi Deus, y acaba de fer dimonis á molts espanyols.

Sembla, ¡ey! sembla, que s' estimin més que cayguin com pluja menuda, á las calderas d' En Pere Botero que no pas que caygui aquell arbre que *es el idolo de sus amores*.

Una pregunta: ¿No havíam quedat que 'l clero no s' havia de ficar en política? Be, vaja, deuen voler dir en política..... bona.

Posar lo coll pera treure la política *dolenta* es cosa qu' en *conciencia* no 's pot fer..... segons pera quí; pera servir de puntal per sostenirla..... aixó sí.

Los republicans diheu que aquest govern no pot anar ni ab *rodas*, perque están massa gastadas. Y 'us sembla si anirà gaire be ab *crossas*? Aixó suposa que es més *coix* de lo que 'ns pensabam.

¡Republicans! Vosaltres no heu pogut veure may á las *crossas*; pro si algún día pujavau al *candelero* y aquest era apuntalat per una *crossa* ¡cóm agafarian 'ls *incensers*, y clavarian unas *incensadas*, que fins Sant Pere se 'n riuria del cel estant! Fins los que no seriau *coixos* voldríau *apuntalarvos* ab aquella *crossa*: y com més grossa seria, millor.

Quan sentíau que s' ha de tenir obediencia als poders públics constituïts, "fins quan son *DOLENTS* y *abusin de la seva autoritat*" s' esterrufaríau pitjor que un gall d' indi.

Y vosaltres tots satisfets diríau: "¡Oh! ¡y que ho diu un que sab ahont té la *crossa*! dich, ¡la ma dreta!

Vaja 's veu que las nostras ideas van guanyant terreno; perque allavors ja podreu dir y fer tants *disbarats* com vulgueu, y ser tant *DOLENTS* com vulgueu contra dels católichs, que ja sabeu per boca d' un dels primers espasas..... de la RE..... sí, de la RE..... LLIGIÓ, que s' ha de tenir "obediencia als poders públics constituïts, *encare que abusin de la seva autoritat*." Y com que no fa distinció de dolents, lo mateix deu ser govern un católich ab *cúa*, dolent, qu' un de republicá qu' obri despóticamente contra de l' Iglesia.

Allavors sí que ho tindréu be pera fer de las *vostres* contra aquestos carlinots que voldrian l' *Ancasidó*, ab aquellas *rodas* de ganivets y aquells *aparadaments* ab la goteta sempre al nas, dich, al mitj del cap.

Allavors ja podríau convertir las iglesias en fábricas ó quadras de cavalls, las tronas en cubells de passar bugada; los bonetos en fogons pera posarhi la caldereta del llexiu, ja podreu fer aquellas *mosas sacrilegas* de fer beure vi als sants ab un got, de fer una *escuradeta* de frares y jesuïtas y tot lo que volgueu... Sant Nicolau; que vosaltres podreu dir als que reprobin els vostres fets: Qui sab més que vosaltres, y té més autoritat, va donar un cop de crossa als carlinots y á tots los católichs que miran ab mals ulls los governs lliberals, dihent que s' ha de tenir obediencia *als poders constituïts, encara que siguin DOLENTS*; y per lo tant, *punto en boca*, y al que no li agradi que rabii que nosaltres seguim lo concell d' una *Autoritat zelosa*, pel bé.... de las ánimas.

Jo 'l que trobo estrany que quan hi va haver la *Resúplica*, no surtissin de la mateixa boca aquestas paraulas d' *obediencia als poders constituïts*: ¡Ay! ara hi atino: Darrera 'ls goigs de Sant Prim no hi diuhen mes que 'ls de Sant Mus.

L' ESTRIPA GRÜAS

Tras de cuernos... palos

¿Volen que una exclamació sigui espontánea y general? no han de fer mes que tocarnos lo ressort sensible, qu' es la butxaca; mes no sé si lo govern te cotófluix á las orellas, que resulta que may sent al poble, y aixís confirma aquell refrá que diu: Ja pots xiular, ja, que si l'ase no vol veure..., ó com si diguessim: Ja pots cridá, ja, que si lo govern vol cobrá....

Al govern que precedí al actual, l'escusa de la guerra, li vingué com l'anell al dit. Si l'invent de nous impostos y recárrechs feu formar comissions de protesta, las tenia amordassadas, ab la consebuda rahó de sempre.

—La Patria necessita grans sacrificis, y no es patrioci qui per ella no 's mortifica.—Y semblava que las comissions devant de tal exposició, quedaban mes ó menos convensudas.

Ara la cosa varia. La guerra está acabada ja fa temps, y lo poble está convensut de que per ara debém deixarnos de jugá á soldats, lo que porta un gran estalvi á la nació. Mes no ho deu creure aixís lo govern, quan no 's decideix á rebaixá las gabelas y recárrechs subsistents.

Un madrilenyo amich meu, m'esplicava l'altre día la entrevista que tingué ab lo Sr. Silvela, la comissió iniciadora del *meeting* de protesta contra lo 40 p. 100 de recárrech.

—Noy, alló va acabar en un mar de plors. Lo president del Consell, 'ns va rebre ab molta finura, perque aixó sí, es molt ben educat, y 's coneix que te ben pulsat al poble, sab que dihent de tot amen, se contenta..... y paga.

Ab aquella amabilitat que li es característica, se adherí á lo manifestat per la comissió, per considerar'ho molt just, y digué qu'ell antes que jefe del govern formava part del poble; que molts dels seus parents y amichs estavan que ja no podían més ab tants y tants de pagos, y que per aixó s'havia donat ansia de deixarlos ben colocats, ja que lo primer es procurar lo modo de viure dels ciutadans, perque puguin contribuïr á las cargas del Estat; que teníam de tindre present, que 'l govern anterior, había deixat molts deutes, y per lo tant molts interessos que pagar.

Si suprimim lo 40 p. 100 de recárrech ¿com ho arreglém? ¿Com paguém los set mil duros anuals á la viuda d'en Cánovas? Com paguém los retiros dels militars, que 'ls tribunals d' honor han retirat del cos actiu? ¡Comprens, poble, qu' aixó no pot ser! Y tot dihent aixó, per sota las ulleras li queyan unas llágrimas com sigrons.

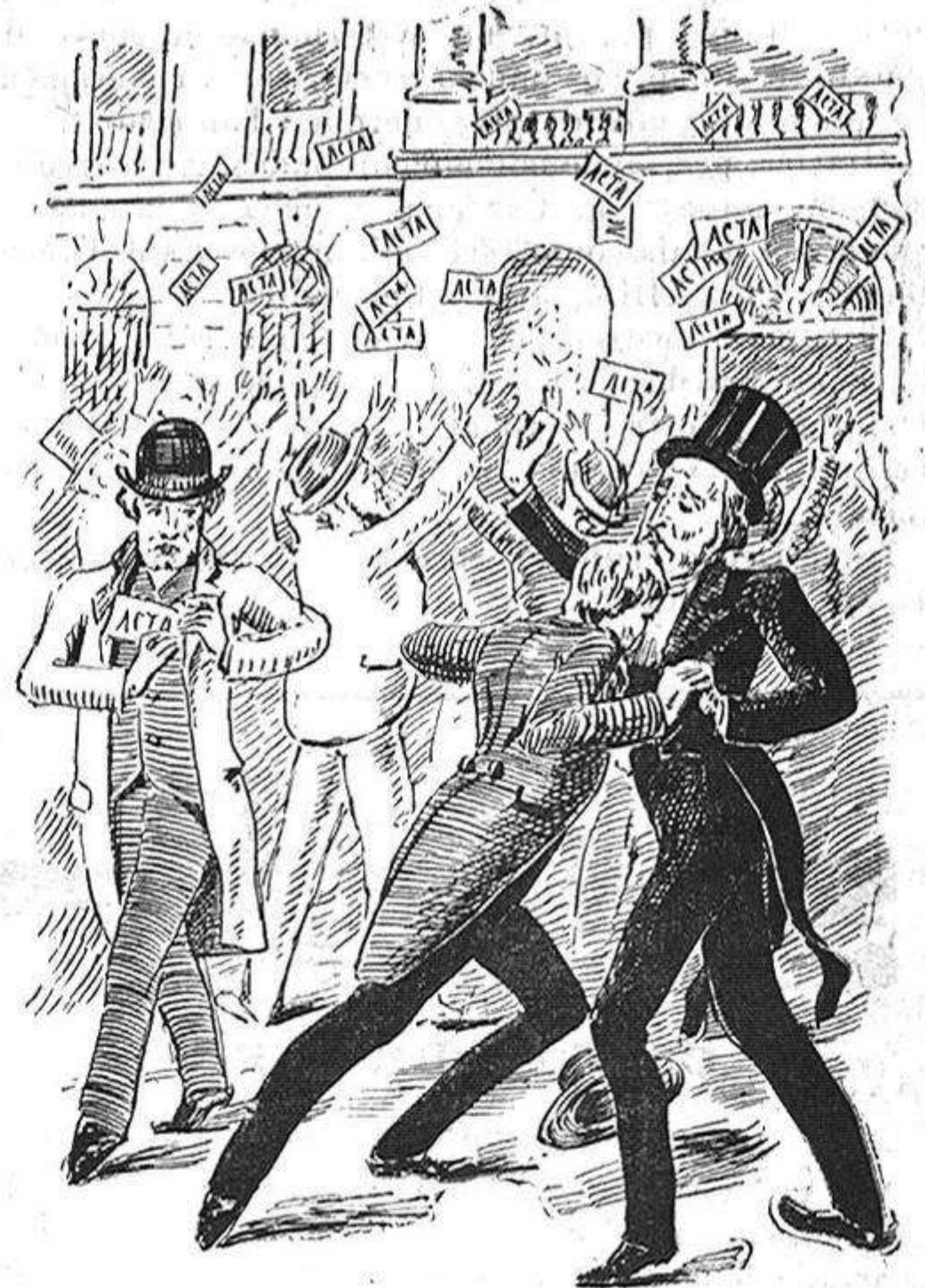
¡Pobre home! 'ns va fer llástima á tots, tant, que no poguerem de menos, que treurens lo mocador, per assecar un gran plor, que tots vam arrencar, devant de la sensibilitat de Don Paco.

Fins hi hagué qui proposá passar lo barret y fer una recolecció metálica, per donar una *ajuda* al Govern. Perque, creguim que la necessita.

Y ben donada.

TRENCA-CETRILLS.

NOTA DE LA SENMANA

¡Que 'n deu ser de productiu l' *ofici* de concejall!

ACLARACIONES

Las hem de fer, perque la premsa lliberal no pert ocasió de llensar sobre 'l Carlisme tota classe de dicteris.

Primera:

Es el cas, que D. Juliá Bosque, carlista y catedrático del Institut, ha publicat un article titulat "El Parto del Cardenal Sancha", en el diari *Las Noticias*, en el qual en diu quatre de frescas al Arquebisbe de Toledo.

Y la premsa ministerial las emprén contra 'l carlisme perque-un carlista *parla massa clar*.

La veritat es que 'l Sr. Bosque, quan escriu, no gasta ni ploma ni tinta. Escriu ab un bitxo dels co-hents mullat ab vinagre.

Nosaltres no volem profundisar la cosa. Hi ha autoritats que poden amonestar al Sr. Bosque, si ha dilinquit.

Ho haigi ó no fet, protestém de la conducta de la premsa ministerial al carregá 'l mort al carlisme pel fet de que un carlista manifesti sas particulars opinions desde un periódich no carlista.

Segona:

Hem rebut un folleto titulat "El Cardenal Sancha y otros excesos", el qual de una manera violent y á la bayoneta, combat al publicat per l' Arquebisbe de Toledo fa pocas senmanas.

L' autor, ó autors de semblant folleto, (que suposém assisteixen á un Centre d' Ensenyansa d' aquesta ciutat) saben sens dupte ahont tenen la má dreta, pero dech advertirlos que vaigin ab cuidado, puig es fácil, segons he sentit á dir, que 'l folleto en qüestió 'ls costará la carrera.

La juventud es inexperta y certas calaveradas surten caras, majorment á quí está supeditat á la disciplina de certs Establiments.

Veritat que l'autor sab manejar la ploma y te condicions de polemista y sab clavar estocadas que van dret al cor y fan sanch..... pero ¡quina falta de caritat ab l'adversari! Deleita 'ls sentits, pero apena al cor.

Y dich aixó, perque si la premsa lliberal se'n apodera, ¡no 's mourá pas mala *sarracina* contra 'ls carlistas!

Creguins son autor. Nosaltres som tan enemichs polítichs del Cardenal Sancha com ell. Ho hem demostrat ja, pero, opinem que no debía haverlo escrit ab la forma que ho ha fet.

Aixís pensém, y aixís ho dihém.

Tercera:

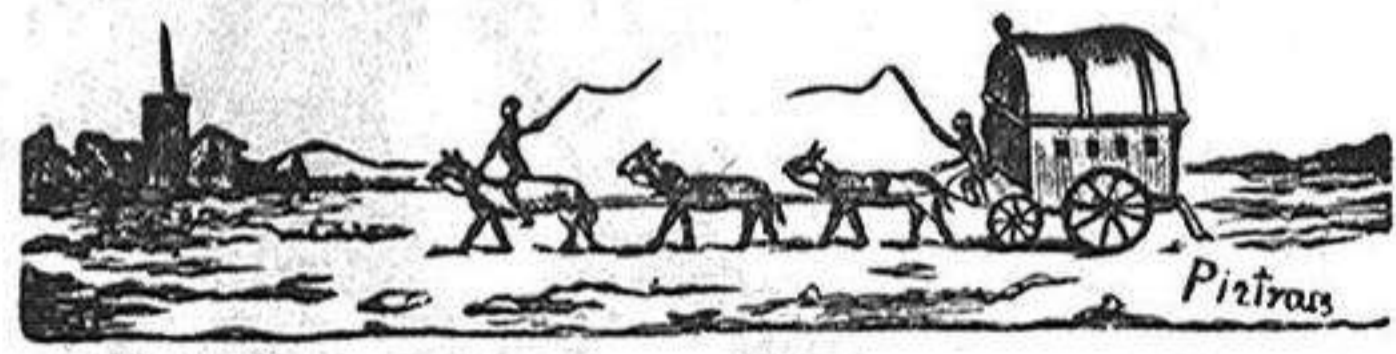
Tenim el gust de contestar als que 'ns han escrit demanantnos, pagant, un determinat número de OPINIONES, que no podem servirlos. Primerament perque eran gratis; després, perque s'han acabat.

Gracias, per las felicitacions rebudas. Nosaltres no podíam contestar al Cardenal Sancha, y creguerem que ningú podia contestarli millor que Sant Tomás, Balmes, Lleó XIII, Suarez y Belarminus.

Si aquests ilustres personatjes tenen rahó, y nó el Cardenal Sancha, ja ho di án, després de llegidas las OPINIONES, nostres estimats suscriptors y 10 000 sacerdots espanyols que á horas d'ara tots las han rebudas.

Y que Deu premihí als carlistas que han contribuít á pagá 'ls gastos.

SAID.

CARTAS DE FORA

Solsona, 10 de maig de 1899.

Molt estimat senyor Mestre: Altre volta vinch á cansarlo, esperant se servirà complaurem, sens deixarse imposá per la astucia de nostres enemichs, puig segons resulta de una carta insertada en son valent senmanari corresponent al número 98, me creuhen possehit de... que se yo lo que 's creuhen, mes gracias á Deu, vosté ja sab qui soch, y en treurá la conseqüencia.

Mani y disposi de son afm. y s. s.—UN SOLSONÍ.

Estimat company y amich Minguet: Sento que un xicot tan aixeric com tú, te vulguis ficar en camisas de onze varas, y digas es fals tant en rodó lo que tothom sab de sobras.

Negas una afirmació meva que la sé mes certa que tú; testimoni: Guisona y Torá. Dels altres ja que ho afirmas no dich res.

Te adverteixo que solsoní y carlista de tota la vida, no he demanat res al Sr. Maluquer y per lo tant no tinch de qué defensarlo, pero de si ha fet ó no ha fet, permetem las següents preguntes que no has de contestar tú ¿seria per ventura lo senyor Valls ó algún altre diputat passat, qui treballá per lo restabliment de nostre Bisbat? ¿Qui treballá per lo restabliment del Jutjat? ¿Qui per lo trassat y subasta de la carretera de Solsona á Basella? A la primera pregunta per la resposta á nostre dignísim Sr. Bisbe, per la segona als interessats, y per la tercera al Sr. Valls, ó al Sr. Bosch. Y deixem aixó que no m'agrada fer la apologia de lliberals.

En quant al catolicisme del Sr. Valls, al igual del senyor Maluquer, corre per dintre casa, pero en la vida pública, ja ho veus, lliberals al fi.

Si no estessis tancat dintre la gabia sabrias com acostuman los lliberals fer las eleccions, y convensut d'aixó trobarias vituperable, sí; vituperable que certs individus, 's llensin al carrer com agents electorals ó cosa per l'estil y més sent carlistas per defensar á un afiliat á un partit com al polaviejista, el mes afi nostre, pero per lo mateix, solapat y rastrear enemich de la Comunió Carlista. En aixó cap verdader carlista deu consentirhi; ni que hi consentin si volen los que deixan la intransigencia de la doctrina, per las conveniencias propias.

Respecte á la afirmació de que la part clerical apoyá al senyor Valls, y la lliberal al Srs. Maluquer y Llobet, te tinch de fer present, que hi ha pobles, en que lliure-pensadors y clericals, que dius tú, donaren los vots tots al senyor Valls. ¿Que 't sembla, respectarian al católich, ó al fabricant opulent senyor Valls?

Per acabar, he de notificarte que no habias de consignar la declaració del sermó de Sant Jordi, perque coneixedor de sos ascendants, y d'ell mateix quan encar no portaba hábit, sabia de sobras com pensaba.

El motiu y cap mes, sens cap mes, que 'm guiá á escriure aquella carta que tant t'ha sulfurat, segons sembla, era doná el crit d'alarma als carlistas per que estessin alerta, sobres la política solapada del polaviejisme, que per lo vist, ha trassat el plan de batalla, comensant per minar los districtes en que 'ls carlistas som la majoria y un cop lograt aixó venir per exemple D. Sancha apretant mes per las alturas, y tot per la quimera que aquets regeneradors de... bitsa senten per nostra aymada Comunió Carlista, á la que estem lligats, per la sanch de nostres passats y la nostra propia.

De veras t'agrahiré que contestis, pero que tinguis cuidadó en lo que dius, perque si en miserias de personas hagués de ficar-me, sentiria desenmascarar certs homes que tot ho sacrifican per assumtos particulars y petits.

Estich disposat á manejjar altre volta el chopo si convé, á trevallar de ferm y votar quan la Comunió Carlista ho disposi, mes en cap manera donaré un pas pera enlayrá

lliberals y molt menos, aquestos mes afins que son los mes dolents.

Per últim, acabaré dihent, si lo senyor Valls hagués tingut lo tacto de presentarse com á candidat «católich independent,» jo l'hauria votat, pero com á polaviejista, que vaigi al botavant

UN SOLSONÍ.

Tarrassa, 1 de Maig de 1899.

Molt aymat Sr. Mestre: Ja que certs homes ara perden la serietat, no vull que s'entristeixin y per xó 'ls contaré lo següent cuento semi-patriólich y trágich:

«A dintre de una gran casa hi ha una petita cosa que casi sembla una Societat, y be pot dirse que es pitjor que á can Xexanta, no perque tothom governi, sino perque no hi governa ningú.

Tenen lo reglament molt dóls, de mel y sucre; pro no mes se acatan las ordres superiors quan son absolutis.

Tenen, també, un magnífich treyato con su selecto repertorio y escogida concurrencia; pro com que saben fer mes bé comedia á fora las taulas que á dintre, es lo cas, que temps enrredera deyan, si hi posarian alguna cria de cunillets; mes avuy no es aixó possible perque se ha vist corre entre bastidors una ratota capassa de menjarse los llorigons avans de neixer. Y encare menos mal, si aquesta ratota després de rosegat taulas y taulons, no 's fiqués, com per art d'encantament, á dintre 'l despaitx de la Administració, situat al mateix costat del treyato, perque resulta que passant pel forat del pany de la clau del calaix de la taula del cacau, se menja un trossos de metall blanc ó negre que hi ha dintre, y movent la seva cúa per sobre una llibreta esborra las llettras escrites».

Fins aquí lo cas del cuento; ara no mes falta que 'ls amos sápigam defensar l'honor dels mossos fent justicia, ja que 'ls bons gats han atrapat la ratota sense fer soroll ni corre gayre y l'han deixada viva per compassió.

Com á consell jo 'ls diré que lo millor fora aparedar la boca del famós treyato á fi de que no hi entressin mes bestiotas y no s'hi fessin mes bestiesas. Si aixis ho fan donarán la mes apropiada moraleja á la present fábula semi-verídica y cómica.

Aquí darrera hi ha un fus y acabat amén Jesús.

CÉNTIM D'HÚ.

Tarragona, 5 de Maig de 1899.

Molt senyor meu: Mansa en extrem fou la elecció de senadors que tingué lloch lo diumenge primer d'aquest mes; surtiren elegits, dels cinch qu'es presentaren, los senyors Marquesos de Vistabella y Tamarit, y el senyor Castellá, quedant derrotats Marín y Morenes, pro eix últim ho sigué gracias á la gran farsa que Vistabella y Castellá (á parte aute) havian preparat, puig Morenes tenia assegurat lo triunfo, dadas las molts simpatias qu'entre 'ls seus partidaris gosa, puig apesar d'aixó no faltá cuyne per girar la truyta.

Tota vegada que tinch la ploma, 'm permetarà li digui quatre paraulas del nou Centre Catalanista «Las Cuatre Barras», puig de día en día va posantse á l'altura de las societats qu'es troban en el seu apogeo, gracias al gran zel de son president que no 's dona un moment de descans, buscant nous medis per encaminarla á passos agegantats á la prosperitat; s'hi ha creat una secció dramática que la componen valiosos joves de dit centre, donantse ab tal motiu frequentas funcions de teatro, que per l'ajustadas, atrauhen numerosa y distingida concurrencia.

Ultimament se posá en escena *L'andavinaire*, comedia en tres actes y en vers, en la qu'es captaren individual y colectivamente numerosos aplausos, donat lo molt be qu'es desempenyaren cada un dels papers.

Estigui bonet Sr. Mestre, no s'olvidi de manar á son deixeble que ja sab es de V. afm. y s. s. q. b. s. m.

PEREPEIG.

Manresa, 7 de Maig de 1899.

Molt aymat Sr. Mestre: Havent arribat tal volta la hora de que 'ls verdaders Manresans aymants del benestar despartin ja de son habitual ensopiment, la digna junta del Circol Tradicionalista, atesas las circunstancias per que atravessa aquesta desgraciada ciutat víctima del caciquisme, ha acordat pendre part activa en las próximas eleccions municipals que han de celebrarse lo diumenge prop vinent, esperant qu'el zel may desmentit dels católichs manresans, no ha de sufrir detriment algún; donant aixis una prova de verdader patriotisme.

Y sens pensar en res mes qu'en lo benestar de la ciutat, units tots com un sol home, habeu y debeu anar á votar, pera aixis poguer arrancar de las mans dels que l'oprimeixen, las riendas del poder del caciquisme.

Si algunas poblacions han sigut despóticamente victimas del caciquisme, Manresa te la deshonra de contarse entre ellas, y no 'b las últimas, no; puig qu'ab 4 mesos hem tingut de sufrir quatre ó cinch verdugos que l'han arruinada y aniquilada, fent deutes y mes deutes, fins arribar á la fabulosa xifra de 70.000 duros que 'ns los han arrencat de nostras entranyas.

Manresans, no dupto que aixis ho fareu, no tan sols per patriotisme, sino per caritat.

Disposi de son deixeble

LO TRABUCAIRE.

Verdú, 4 de Maig de 1899.

La Vila de Verdú, nombrada per molts y notables acon-teixements, després de haber celebrat los días de la fira de Sant March en aquest any, ha continuat dos días de festa de verdadera tradició católica. La primera fou dedicada á la benedicció de las ayguas potables que fa pochos días fou inaugurada, y la segona al pago de un tribut que 'l poble espanyol deu á sos fills qu' han mort per la Pátria en las guerras de Cuba y Filipinas.

Llarga seria la crónica que 's podria fé si 's volia espresá ab alguna detenció los molts actes católichs que s' han realisat en lo diumenge y dillums próximos passats en la espresada vila; pero 'm limitaré á fer una petita ressenya, posant per endevant la condició de que tots los espresats actes han sigut concurreguts de un modo extraordinari é imponents al mateix temps.

La benedicció de las fonts verificada per lo clero parroquial y la Rvda. Comunitat ab acompanyament del Ajuntament, Junta d' Ayguas, Societat Coral «L' Armonia» ab pendó y una Banda Orquesta escullida, fou un acte extremadament conmovedor.

La missa major cantada per reputats artistas y tocada per Banda Orquesta, fou una excepció per lo molt ben interpretada, y lo castell de fochs artificials de la nit, apart de alguna deficiencia que 's notá en son disparo, resultá una cosa bonica y divertida, y en especial el final que ab foch y aygua fou coronat lo monument de la font de la Plassa Major. Ajudaren també á lluhir la expansió del rato que durá lo Castell de foch los passos-dobles que tocá la Banda y la pessa que cantá lo coro junt ab la Banda anomenada «La Maquinista.»

Lo funeral que se celebrá lo dilluns, fou també imponent hasta l' extrem de fer derramar llágrimas.

La Iglesia que 'l día antes ostentaba gala, fou convertida en lloch de dol; un espaciós túmul en mitj de la nau central voltat de coronas fúnebres y emblemas de la guerra, recordaba que havian mort en Cuba y Filipinas varios joves de la població; com també lo acababa de recordá al veurer en lo presbiteri dos joves vestits de soldat que formaban la guardia reglamentaria, altres quatre al voltant del túmul també vestits de soldat, y un altre grupo en lloch de preferencia com si presidisen lo dol tambe ab son uniforme militar. Tots aquestos joves eran repatriats de las Islas que la Espanya tan tristement acaba de perdre.

La sempre benivoluda y jamay olvidada Societat Coral «L' Harmonia,» interpretá de un modo digne y extraordinari la gran missa de Requiem de Gounot, quals notas profundisaren mes lo sentiment relligiós del acte que se celebraba.

La oració fúnebre fou també acertada y feu eterni á la major part dels oyents.

La vetllada literaria de la nit fou extraordinaria puigque en ella s' hi tocaren tres pessas ab orquesta, distingintse el flautista Hipólit Majoral y el cornetista Ramón Molins; s' hi cantaren dos pessas, una ab piano y altre ab orquesta; s' hi recitaren ó llegiren tres discursos, y s' hi pronunciarren catorze poesias totes dedicadas á las dos festes.

Sento, per no ser mes llarch, no poder dar mes detalls de la festa, y al acabar aquesta petita ressenya, dono la enhorabona al Rvnt. Cura-párroco de Verdú, per que ab son bon zel y ab sa presencia en tots los actes, ha contribuít á que totes las festes hajin resultat del tot complertas.

¡Llástima que no hi assistís lo Sr. Bisbe estant com hi estava convidat!—A.

CORRESPONDENCIA

J. P., Manlleu; queda servit y rebudas las 10 pessetas: suposo que rebé la meva en que li deya ahont podia dir-girse.—P. B., de Villafranca; rebuda la seva; l' interessat me digué que li havia pagat las dos suscripciones.—Man-xaire; anirá quan sigui hora.—Carquinyoli; aprofitaré alguna cosa.—J. B., de Vich.—Digui al Inglés que 'm torni enviar la direcció aquella, que se m' ha estraviat.—J. A. de Manresa; no vá.—J. M. V., *L' Ase de 'n mora*, *Tuyetas*, *Nas de mal*, *Un Filósof*, no podem insertarho.—*La Rata de la Seu*, Vich. Lo qu' envia contra Sancha, no pot anar ni ab rodas. Una cosa es combatre y altre insultar. Nosaltres ho hem fet... com haviam de ferho; publicant una fulla extraordinaria de la que se 'n han tirat 10.000 exemplars, y á horas d' ara no hi ha rector á Espanya que no se 'n hagi enterat.—Brokil, Manlleu; la cosa no val la pena.—Rnt. Ll. F. de Barbens; queda servit.

AVIS

Supliquém als nostres suscriptors que estiguin en descubert, que s' apressurin á saldar comptes, puig nosaltres no acostumém á retirar lo periódich sino mediant avis dels que 'ns han honrat sent suscriptors.

No obstant, sa tardansa en el pago ocasiona gran perjudici.

Imprempta, Casanova, 13.—Barcelona.